

Izhaja vsak četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za leto 4 krone, za pol leta 2 krone. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K., za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.



Naročnino in naznanih s prejema upravnishvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Gorno) št. 14 po 8 vin.

Oglašil in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska, enkrat 14 vin, dvakrat 12 vin, trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Katoliški shod na Dunaju.

V soboto je bil odprt na Dunaju V. splošni avstrijski katoliški shod. Udeležba je bila velika. Zadnji, ki so se prijavili, že niso dobili več prostora v sicer velikih prostorih mestnega „Kursalona“. Navzoči so bili pri shodu trije kardinali, dolga vrsta škofov, visoko plestvo, kmetje, delavci itd.

V otvoritvenem govoru je povdarjal v imenu pripravljalnega odbora baron Vittinghoff-Schell, da naj katoličani iščejo danes to, kar jih drži. Grof Sylva-Tarouca je povdarjal, da katoličani danes ni za demonstracijo, ker sicer bi spravili lahko ljudi skupaj, da bi bila „Rotunda“ premajhna, ampak za delo. Potreba je centralne organizacije, ki pa mora pustiti posameznim delom dovolj lastne moči. Potem je našteval vspehe v zadnjem času.

Ustanovilo se je generalno tajništvo z dopisovalnicami, „Katoliško društvo za učitelje“. Katoliško šolsko društvo se razširja in ima že 50.000 članov. Ustanavljajo se katoliška učiteljska, društvo za srednješolske profesorje. Delalo se je za solnograško vseučiliško društvo, številno članov akad. društev katoliških narasča. „Leonova družba“ je storila mnogo za znanost in povzdigo umetnosti. Ustanavljajo se katoliške ljudske knjižnice; „Bonifacijev društvo“ krepko prospera in ustanovil se je centralni poizvedovalni urad za časopise. Katoličani so delali proti frimasonom, proti dvoboju in proti alkoholizmu so ustanovili društvo abstinentov. O socialnem delu priča naraščanje katoliških delavskih društev, ki imajo svojo centralno zvezo s 40.000 člani. Dela se za delavska in ljudska tajništva, za društva rokodelskih pomočnikov in za dobrodelna društva.

V predsedstvo so bili izvoljeni: Rhomberg, predarški deželni glavar, princ Schönborn in Alojzij Lichtenstein. Za tajnike bili so izvoljeni: Dr. Degasper, M. Pavlič (C. Vec), Richter (Slezija) in Ujčić (Trst).

Shod je pozdravil kardinal Gruša, ki je dal prečitati papežovo pismo, ki vspodbuja avstrijske katoličane h krepkemu delu.

Deželni maršal nižjeavstrijski prelat Schmolz je govoril o važnosti katoliških shodov za Avstrijo, ker katolicizem mora postati med narodi vez edinosti.

Mi katoličani ne poznamo gosposkih in manj vrednih narodov. Vi vsi, Nemci, Slovenci, Čehi, Poljaki, Italijani, imate krepko narodno čuvstvo in izkušate izvesti svoje narodne težnje, in isto pravico imate zato vsi. Kot katoličani pa smo dolžni, da postavimo v prvo vrsto to, kar nas drži, in vsled tega so katoliški shodi eminentno patriotični.

Orožje nasprotnikov je slabi tisk, denar, napačna veda, v marsikaterem kraju krivično postavodajalstvo in splošno slabe strasti človeka.

Nasprotniki naj vidijo velike množice, duhovne in laike, moze vseh stanov in narodnosti, ki krepko stojijo za katoliško stvar. Govornik je k sklepu priporočal organizacijo katoliškega tiska.

Predsednik Rhomberg je opominjal, da naj katoličani zdaj gredo na delo, da se v Avstriji ustvari edino bratovsko ljudstvo namesto narodnega boja. Najstrožje je predsednik ožigosil gibanje „Proč od Rima“ in nesramno delovanje njegovih agitatorjev.

Dr. Lueger, burno pozdravljen, je opozarjal, da ni prejšnjih katoliških shodov na Dunaju pozdravljala nobena oblast. Zdaj sta pa že tu deželni maršal in dunajski župan. Ministrov pa še ni... Nasprotniki so nam katoličanom izkušali ukrasti ideje prostosti, enakosti in bratstva, ki so katoliške, a mi jih priborimo nazaj: Prosti hočemo biti terorizma liberalnega časopisja. Enaki hočemo biti in bratje v krščanskem smislu. Zato pozdravlja eminence in ekselence, a on pozdravlja tudi kaplane, če so tudi prišli iz hribovskih vasi; posebno toplo pozdravlja tiste, ki jih psujejo nasprotniki za „hetzkaplane“, a jim ravno s tem iz-

kazujejo najvišjo čast. On ve, kake evangelijske požrtvovalnosti so zmožni ravno tako ti! Pozdravlja kot brate vse, ki so došli iz palač in koč in s ponosom priznava, da je sam sin ubožne rodbine. Kot bratje združeni se borimo za srečo domovine!

V imenu nemških katoličanov je pozdravil knez Löwenstein, ki je vspodbujal Avstrijce k veselemu optimizmu, da bodo mogli v zmagah slediti nemškim katoličanom.

V imenu katoliške Italije je govoril urednik „Civiltà cattolica“ Pavišič iz Rima, ki je opozarjal zlasti na socialno delo.

Po teh pozdravih so prišli na vrsto zastopniki avstrijskih narodnosti. Vsek je govoril najprej v svojem materinskem jeziku in nekaj nemško. Hrvat dr. Carić, Italijan dr. Zanetti iz Pulja, državni poslanec Barvinski v imenu Malorusov, Burian iz Brna v imenu Čehov so povdarjali vsak razmerje svojega naroda do katolicizma.

V imenu Slovencev je govoril dr. Lampe. Povdarjal je krepko katoliško organizacijo med Slovenci, ki vedno bolj razširja svojo moč. Našemu katoliškemu shodu se vidi, da nam ne manjka temperamenta, a v praksi čisto zaostajamo. Zato moramo pa v konkretni obliki izvajati lepa katoliška načela. Mi katoliški Slovenci smatramo katoliško idejo kot idejo kmečkega prebivalstva, in zato snujemo kmetijske zadruge. Katoliško idejo smatramo kot idejo obrtnikov, in zato jih dramimo k obrtnemu združevanju. Mi smatramo katoliško idejo kot idejo delavskega stanu, in zato pomagamo delavstvu v njegovih strokovnih društvih. Pri tem postanemo mi demokratični, delavci pa katoliški. Mi smatramo katoliško idejo kot idejo naše inteligence, in se trudimo na vseh poljih književnosti in žrtvujemo vse sile za časopise. Tako postanemo abstraktne ideje žive, silne in zmagovite. In da so te ideje pri nas zmagovite, to je na Dunaju v drž. zboru

javno povedal slovenski liberal, ki je izjavil, da zato ne glasuje za splošno in enako volilno pravico, ker bi po njej bili izvoljeni na Kranjskem sami „klerikalci“.

Dva izreka, ki sta bila izrečena na ustanovnem zborovanju — pravi dr. Lampe — mora še posebno omeniti. En govornik (deželni maršal nižjeavstrijski) je izjavil, da katoličani ne poznajo razločka med gosposkimi in med hlapčevskimi narodi. Gospodje, po tem načelu se ravajte in mi imamo temelj za avstrijsko katoliško stranko. Drug govornik (dr. Lueger) je izrekel duhovito misel, da so nasprotniki katolicizmu izkušali ukrasti njegove vzvišene ideje o svobodi, enakosti in bratstvu. Ta smo danes zastopniki vseh avstrijskih narodnosti in zahtevamo krščansko svobodo, enakost in bratstvo v naši državi pod zastavo katolicizma! Kakor so Slovencem njihovi katoliški shodi bili vir najkoristnejše organizacije, tako naj tudi splošni avstrijski kat. shodi doneso državni mir, vsem slojem in narodom pa srečo in blagoslov!

V imenu Bosne je govoril g. Čankar iz Sarajeva (rojen Slovenec), ki je slikal žalostni položaj bosanskih katoličanov, ki nimajo prav nobene svobode, koder se lahko primeri celo, da mohamedan cenzurira katoliški list katoliškega škola.

Govoril je še kanonik Smid, v imenu Poljaka v, tajnik delavskih društev bavarskih Walterbach iz Monakova pa je povdarjal, da se morajo katoličani posvetiti pred vsem organizaciji delavcev v smislu izvajanja delegata s Kranjske. Če je danes na Bavarskem že 100.000 organiziranih katoliških delavcev, je to za Avstrijo bodrilo, da tudi oni z vstrajnim delom lahko mnogo dosežejo. Govorila sta še dr. Klimesch iz Celovca in Stadler iz Švice.

V nedeljo so sledila zborovanja mnogoterih društev, slavnostni shodi itd. Razni shodi so bili tako nagromadeni

LISTEK.

Po zmoti k pravi poti.

IV.

Oče Vojteh je bil odmenil starejšega sina za gospodarstvo na hiši. To se je imelo kmalu zgoditi. Metod si je bil že izbral nevesto iz sosednih deklet. Bila je premožna, dobra in lepa, oče je bil zadovoljen s to izvolitvijo. Celo sam bi mu jo bil nasvetoval, ko bi je ne bil izbral sam od sebe. Oče Vojteh je priganjal sina, naj bi se kmalu napravila poroka. Naveličal se je bil gospodarstva ter si želel pokoja; in hiša je potrebovala mlade gosposkinje, kajti Vojtehova žena je bila že umrla, teta pa je bila prestara in prešibka za gospodinjstvo. Vse je bilo že dogovorjeno — pa kaj se zgodi!

Metod zbolil nevarno za vročnico. Nemudoma pokličejo zdravnika iz H. Niso se bali ne truda ne stroškov, ali bolezen se je vedno hujšala; Metoda so prevleli in — umrl je. Bil je le tri tedne bolan.

To je bil hud udarec za starega Vojteha. A k sreči je imel še drugega sina Beneša. Piše mu takoj v R.; na-

znani mu, kaj se je bilo zgodilo ter ga pozove, naj pride takoj domov, da prevzame gospodarstvo. Beneša je zelo pretresla ta nepričakovana novica; saj je bil rajni vedno zdrav in močan in je štel jedva 24 let. V drugih okolištinah bi bila Beneša veselila očetova kmetlija; zdaj ga je pa to žalilo, da jo je dobil za ceno — bratove smrti. Tudi je menil, da bi zdaj že z rokodelstvom dobro izhajal; in zdelo se mu je, da bo to zadrževalo njegovo poroko z Agato, ali jo vsaj zategnilo. Vendar ni premišljal dolgo, sklenil je ubogati očeta; menil je, da je to božja volja, da zamenja mizarstvo s kmetijstvom. Napoti se torej domov.

Oče ga vsprejme presrečno in z velikim veseljem; tudi drugi hišni so ga bili veseli. Saj je bil pa tudi vzrastel v krasnega moža v teh treh letih. Kako lepo mu je pristovala obleka, in kako razumno in lepo je znal govoriti.

Metod si ni upal vprašati o Agati in sinu. Šla sta z očetom v cerkev, pa molit na Metodov grob; pokazal mu je polje in travnike ter ga poučeval, kaj bi bilo najprej podelati; šla sta mimo Agatine hišice — ali te ni bilo na izpregled.

Ta se mu je nalašč prikrižala. Ker je bila razumna, menila je, da je zdaj

radi ubožnosti ne bo hotel bogati kmet Beneš. Zato se je skrbno ogibala, da bi ga kje ne srečala. In še bolj jo je potrjevalo v njenih mislih to, da je bil Beneš že štiri dni doma, pa se ni bil pri nji oglašil.

V tem je nasvetoval Vojteh sinu, naj se oženi, in priporočil mu je prav nevesto raj. brata. Da bi bilo to zadržek, ni znal; enako tudi ni vedel, da Benešovo srce ni več prosto. In tako je silil na to, kot bi sin ne imel nič besede pri tej stvari. Zdelo se mu je, da nevesta rajnega že spada nekako k rodbini in da nekako terja pravica, da se zveže še živ, večji sin z ono deklinjo. Tudi je sodil, da bo njun zakon srečen, ker je bila namišljena nevesta krotka, dobrosrčna mladenka. Tako je bil odločil sam pri sebi in zdelo se mu je, da ne more biti drugače. V tej misli ga je potrjevalo še to, ker je sin le molčal; ni čudo, nepričakovana izprememba in siljenje od strani očeta mu je bilo vzelo govor. Oče pa je umel tako, da se je zelo zadovoljen z nasvetom. Tako se motijo včasih tudi najbolj stariši, če kujejo naklepe o bodočnosti svojih otrok, pa se prej ne pogovorijo natanko z otroki samimi!...

Beneš je hotel počakati ugodno

priliko, da bi mogel razodeti očetu skrivnost svoje zveze. Zato je odgovoril očetu prigrigovarjanju vedno le to: „Oče, dajte mi časa!“ Izpoznaval je vedno bolj, da bo težko prekrizati priljubljeni očetov načrt ter ga pripraviti na drugo misel. Ker je bil dober sin, ni hotel žaliti očeta; na drugo stran pa je hotel rešiti Agato in sina Jenika; saj je vedel iz verstva, da imajo stariši le svetovati otrokom pri volitvi zakonske tovarišice, ne smejo jih pa trdo siliti v zakon zoper njih voljo. Če ne bo drugače — si je mislil — zapustim na tistem dom, pa se ustanovim kot mizar kje ter se poročim z Agato.

Žalostno je bilo za Beneša. Ogibal se je vsake družbe. Če pa že ni moglo biti drugače, videlo se mu je, da se le sili, da bi bil vesel. Rajal je le tedaj, če se ni mogel ogniti, in zarajal le enkrat ali dvakrat, potem pa se je izmuznil in dobili so ga večkrat še po noči na grobu rajnega brata. Tudi Agate se je ogibal od daleč, da bi je ne srečal. Vsakdo je izpoznal, da ga nekaj teži, le oče ni opazil ničesar.

(Dalje pride.)

na raznih krajih mesta, da se je bilo mogoče udeleževati le tu in tam kakega zbora. — Splošno je vladala lepa edinost in sloga ter navdušenje za katoliško organizacijo.

Boj za volilno pravico.

(Dolge.)

Slovenci gotovo nismo gospodarsko najbolj utrjeni narod. Zgodovina nas predstavlja v pomilovanju vrednem stanju hlapčevstva, in le Previdnosti božji in slovenskim dušnim pastirjem se imamo zahvaliti, da nas ni tuji zmag popolnoma pogoltnil. — Ko smo srečno prebili krizo svojega obstanka, tedaj se je vzbudila tudi v naših dedih misel o narodnem ponosu in hajdi, tudi oni so podali l. 1848 roko Slovanom in pristopili v število slovanskih rodov ter skupno zaplesali poskočni ples. Kakor je prineslo 1848 leto pomlad vsem narodom, tako je vzbudilo tudi Slovence iz letargičnega spanja. Z vso živahnostjo so se udeleževali političnega gibanja in slednjič se jim je posrečilo poslati v dunajski parlament 15 svojih poslancev. Toda tekoma časa je narodnostna ideja stopila v ozadje, a na nje mesto je stopila druga silnejša in mlajša ideja gospodarske neodvisnosti. — Te ideje so se oprijemale potem več ali manj vse slovenske stanke, ali pri vseh je ostal to le strankarski namen, doseglo pa se ni nikjer nič pozitivnega. Šele v najnovejšem času si je prisvojila to točko tudi katoliška narodna stranka na Kranjskem. V svojem, v resnici narodnem programu ima toliko važnih in koristnih podstav, da, ako bi jih izvršila, bi bila bodočnost Slovenstva zagotovljena. — Mi ne moremo drugače, nego da se z iskreno željo priklopimo njih delovanju ter da v doglednem času tudi realizirajo svoj slovenski demokratični program, v katerem je odločna zahteva: „Splošna in enaka volilna pravica v državni in deželni zbor.“

In to zahtevajo vsi sloji tudi z vsem pravom. Kdor bi jim odbil zahtevo po splošni in enaki volilni pravici, potem bi jim odrekal najvitalnejše pravice, osebno slobodo; tako, da bi jih vkoval v pravo suženjstvo, v brezpravni jarem nekdanjega rimskega gospodstva. Cerkev se je vedno zavzemala za zatiranje in tlačene osebe ali narode. V tem smislu deluje še dandanes. Direktiva jej je ljubezen, ki naj vlada vse in povsod. Zato ima ona in vse stroke, katere vodi nesebična ljubezen do naroda, v svojih programih točko: pomagaj zatirancem! Vse katoliške stranke so torej v tem edine, da se kolikor mogoče ublaži socialna beda sedanjega časa. Zato so si tudi napisale na svoje zastave odločno zahtevo po volilni reformi, ker le s to se reši brezpravna masa iz modernega suženjstva, v katero jo je vkoval oholi in sebični liberalizem. Suženjstva pa ni sv. Cerkev nikdar odobraval in ga ne bo, zato je vsak pravi katoličan iz stališča pravosti in človekoljubja za splošno in enako volilno pravico. —

II.

Kakor je pri posameznih organizacijah, tako je pri celih narodih. Imamo narode in države, ki nam v individualnosti predstavljajo kapitalista, tlačitelja; — a imamo poleg teh — in sicer največ — tudi brezpravne, podčinjene narode — tlačeno maso, — ki se bori za svojo ravnopravnost. — Tak tlačitelj, — kapitalist — to mi vsakdo lahko pritrđi, je v Avstriji „gospodski“ nemški narod. O tem je vsakdo prepričan, zato mislim, da ni treba posebnih podatkov navajati. — Saj vidimo, da je vse v nemških rokah: notranja in zunanja zastopstva, uprava države, kronovin, mest, kulturni zavodi, trgovina, obrt, sploh vse, kar podpira državo in narodnostno idejo, vse spaja nemški „Mihel“ v svojih pesteh. — Davet milijonov je „hrabrih“ sinov matere „Germanije“, a 15 milijonov, reci petnajst milijonov Slovanov — tlačanov. In vendar teh devet milijonov srečnih sinov tlači 15 milijonov Slovanov! Ali je to opravičeno? Minula je nekdanja viteška doba, ko je brezpravna masa tlačila in robotala nemški gospodi. Nastopili so drugi časi, sedaj veje drugi zrak, ki z osvežujočo in pomladno silo napaja prsi zatirancev. Ti bodo prej ali slej vrgli raz sebe težo nemškega jarma in pot, po kateri hočejo doseči svoj smoter, so si začrtali v svoje zastave, rekoč: splošna in enaka volilna pravica. — To je gotovo sredstvo, ki pripelje podčinjene narode do boljše bodočnosti.

Nemški mogotci se tresejo pred to mislijo, da bi v Avstriji vodila kedaj vladno krmilo slovanska roka s polno slovansko zavestjo; ali kakor je padel že prvi odločen udarec, da je 155 državnih poslancev priznalo nujnost volilne reforme, tako se bodo morali zadovoljiti tudi z drugimi temeljitimi spremembami v prilog sedaj tlačenim in zatiranim Slovanom. Splošna in enaka volilna pravica mora postati postulat vseh pravih in zavednih Slovanov. — Od tega je odvisna tudi bodočnost avstrijskih Slovanov. —

Poglejmo si nekoliko ljudsko štetje in splošno volilno pravico po praški „Politik“. — Ako se določijo volilni okraji na približno 50.000 prebivalcev in vsak volilni okraj izbere enega poslanca, potem bi moralo narasti število poslancev najmanj od 502—510. — Po krovinah bi bili razdeljeni poslanci tako-le: Goriško-gradišćanska bi imela 4 poslance, Trst 3 (oziroma po najnovejši statistiki 4), Istra 6, Dalmacija 11, Kranjska 10, Štajerska 26, Koroška 7 itd. — Po narodnosti bi prišlo po sedanjem krivičnem ljudskem štetju to razmerje poslancev: Nemci skupno bi imeli 178 poslancev, Čehi 118, Poljaki 83, Rusini 67, Slovenci 24 (oziroma tudi 26), Hrvati 14, Italijani 14, Rumuni 4. — Celotno na Nižje Avstrijskem bi imeli Čehi 2 zastopnika, a na Moravskem, kjer vlada sedaj nemška klika in ne dopušča Čehom niti kulturnih zavodov — celotno 34. — V slovenskih pokrajinah bi bilo razmerje poslancev sledeče: na Kranjskem bi bili državni poslanci sami Slovenci (10), na Goriškem 3 Slovenci in 1 Italijan, v Istri 3 Hrvati, 1 Slovenec in 1 Italijan. Mnogo bi se zboljšalo razmerje tudi na Štajerskem, kjer bi bilo 8 slovenskih in 18 nemških poslancev, a na Koroškem 2 Slovence in 5 Nemcev. Dalmacija bi bila vsa slovanska. —

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Kranjski deželni zbor. — Slovenska večina poslancev v kranjskem deželnem zboru je v sredo sklenila, da bodo odslej sejni zapisniki pisani in čitani le v slovenskem jeziku. Pri ti priliki je bila vsprejeta tudi resolucija, s katero se nalaga kranjskemu deželnemu odboru, da dopisuje vsem c. kr. uradom in tudi najvišjim zgolj le v slovenskem jeziku.

Pomorska demonstracija proti Turčiji. — Avstrijske vojne ladije, ki se bodo udeležile pomorske demonstracije proti Turčiji, ako se ta ne uda zahtevi evropskih vesil glede ustanovitve mednarodne kontrolne komisije nad financami v Macedoniji, so odplule v nedeljo iz Pulja proti Pireju, kamor prihajajo tudi vojne ladije drugih vesil. Za vrhne poveljnika demonstracijskega brodirja je določen avstrijski viceadmiral Ripper.

Dogodki na Ruskem. — Iz Rusije dobajajo prav tolažilna poročila, vsled katerih se smemo nadejati, da se bodo dogodki na Ruskem odslej razvijali mirnim potom.

Židje se maščujejo na ruski državi. — Zakaj? Večina nemirov in neredov je pripisovati na Ruskem Židom. Ker jih je pa vlada zato malce oškrnila s palico, so Židje na vsem svetu zagnali velikanski glas proti Rusom — in vrednost državnih papirjev ruskih je padla.

Število pokatoličenih Rusov je precejšnje. „Peterb. Listok“ poroča, da je po razglasu verske svobode stopilo 325.000 prisiljenih pravoslavnih v minski, lublinski in sielecki guberniji v združenje s papežem; 882 pravoslavnih svečnikov, ki so jim dosedaj pastirovali, je brez črede in brez kruha. Za nove katoličane se vzkršita dve novi škofiji, ki sta že nekaj bili, a ji je zatre Aleksander II.

Nekaj o katoličanih v Ameriki. — Nejavno se je razgovarjal mrg. Nugent, vodja katoliškega gibanja v Ameriki, z urednikom nekega lista na Angleškem. Hvalil je posebno mladi naraščaj. Marsikdo trdi, da ni prav, da se katoliški duhovniki vmešavajo v politiko. V Ameriki pa smo spoznali, da je to popolnoma krivo. Naša bodočnost je na kocki; ne smemo se zadovoljiti, da razširjamo svoja načela in dokazujemo njihovo izvršitev, ampak pokazati moramo to tudi dejanski, da sodelujemo pri napredku narodov. Pokazati hočemo, da nas prošnja duh dolžnosti in napredka. Zato pa delujmo

kolikor mogoče, da svojemu mlademu naraščaju zagotovimo socialno pozicijo, ki mu omogoči vspevanje in napredek. Sadu smo dosegli že precej. Da je kat. misel do sedaj vspevala in da smo prišli do ugleda, se moramo zahvaliti vzgledni vzgoji, posebno v tej dobi, ko se tako širita ateizem in ararhizem, nepoštenje in nemoralna z njima. Prigodi se mnogokrat, da se bogataši, podjetniki, banke obrnejo kar do duhovnikov, vzgojiteljev, s prošnjo, da bi jim poslali ali priporočili kakega mladeniča. Tako pride najprej mladina v javnem življenju do ugleda; tam pa lahko razširja katoliško misel. Tako smo začeli socialno vzgojo v dobri šoli, sedaj pa napredujemo! Prepričani smo, da bodo katoličani tudi v svobodni Ameriki vedno močnejši, dokler se ne izneverijo svojim načelom, prihodnost pa bo pokazala, da je cevkev za vse narode, za vse ljudi.

Dopisi.

Z dežele, dne 18. novembra. — Nov šolski red nam obetajo s prihodnjim šolskim letom; menda bo pa le nered. Med drugim hočejo ti visoki gospodje tudi to, da bo šolski voditelj nadzoroval in prisostvoval pri katehezah v šoli. Kaka je pa ta sapa?

Recimo, da je učitelj veren in vesten, kakoršni so še. Ali ni to še vse eno od sile imenitna naredba! Letos učiš pobača 6 resnic, drugo leto pojde na pripravnico, potem na učiteljsko in za 5 let bo on tebe nadzoroval — pa ne v heraldiki in v merstvu, ampak — v versu! Slišalo se je že bahaškega žandarskega blapca — pardon! — žandarma, ki je pred par leti še vole poganj, da ima višje nadzorstvo nad duhovniki; zdaj smo potrebovali še tega v naši ljubi Avstriji, ki se nagiba nekam tako...! Ali bodo očili duhovniki pokorščino tudi do takih „rudečih“ ukazov? Jaz menim, da ni treba!

Lahko vzamemo pa tudi, da je tu in tam še kak učitelj brezverec, ki dobi — po znižani ceni seveda — ultraliberalen in torej protiveraki časnik, kateri pravi, da je vera v Kristusa basen, ki razlaga kmetu brezbožne Heklove nauke o človeškem postanku; ali hočejo neki, da se bodo otroci ozirali na pričujočega „verstvo-oglednika“ kot vzgled, ko bo govor o edino pravi veri, pa o njenih sovražnikih, indiferentizmu, veri sovražnih spisih; da, kdor noče imeti cerkev za mater, ne more imeti Boga za očeta; da se daj voditi vselej katoliškim načelom v zasebnem in javnem življenju itd., češ, nanj je šlo! Odrasli dobivajo nauk v cerkvi, torej!

In če bo voditelj jud: ali bo on nadzoroval napravljane križa? Ali bomo tudi njega to učili?

Ali ni še dovolj nasprotnosti od strani učiteljev po nekkih krajih, ali jih je treba še vpeljati? Ali bo to dobro za šolski pouk? Ali ni zadosti, da grobokop ukazuje čas pogreba? Ali ni zadosti, da silijo lutri na katoliško pokopališče? da zahtevajo pomoč za sklepanje civilnega zakona? da zahtevajo, da se zapiše rojenca za zakonskega, če tudi je splošno znano, da to ni mogoče in ni resnica?

Sicer pa pravijo — kako milostno — da pri katehezi v pričo otrok ne bo smel jemati učitelj spoštovanja in veljave katehetu; ali jo more še bolj? Kdo je dal dotični gospodi to pravico brez državnega zbora? Ali je to začetek ali nadaljevanje potuhnjenega kulturnega boja? Po odloku l. 1883 spada kateheza tudi med božjo službo; ali ni ta „red“ — po duhu, če ne po erki — v nasprotju z obstoječimi paragrafi: da se nesme „dol poniževati“ verskih šeg in nauk in žaliti služabnika katoliške vere v izvrševanju službe in šuntati proti verskim družbam? Ali hočete večje žaljenje? Ali ni tu prikrit poziv učiteljem: Le dobro notirajte, kar... se bo že porabilo?

Ta „red“ more biti k večjemu voda na framsonski mlin, ki so sami objavili v „Revista Massoneria“ l. 1891: „Duhovstvo je največji zadržek framsonskega napredka“; in so razodeli program: „Popolna ločitev cerkve in šole“ (poleg drugega).

Mi pa smo učitelji katoliške vere in ne kake državne — Staatskirche! Upamo, da se bodo oglasili za časa poklicani krogi zoper ta atentat na vero in na duhovsko dostojanstvo, da se ne bo treba samim braniti takih neredov in „uzoropov“ od te strani! Strani z bizantizmom v dnevih „prostosti“!

*) To se nam ne zdi verjetno. Ur.

Iz Borjane pri Kobaridu. — Št. 45. „Primorskega Lista“ nam je prinesla žalostno novice o premeščanju našega vikarja preč. g. Ivana Sedeja v Kronberg. Nad izgubo tega dosedanjega našega dušnega pastirja žalujem vsi Borjanci brez izjeme. Prosimi, trkali in delali smo na to, da bi preč. g. vikar ostal še med nami, a vse zaman. Navsezadnje nam ni preostajalo drugega, nego da smo se udali Božji volji. Naš dosednji vikar preč. g. Ivan Sedej trdil se je pri nas prav vspešno za dušni in telesni blagor izročeni mu ovčic, in zdaj, ko je pri nas vse tako lepo uredil, nas mora pa na našo največjo žalost zapustiti. Ker ni drugače, poslavljamo se toraj od njega žalostnim srcem in želimo, da bi ga tudi na njegovem novem mestu tako spoštovali, ljubili in poslušali, kakor smo ga mi Borjanci.

Novice.

Prezentiran je za župnika v Rihembergu č. g. Josip Štrancar, kurat v Stanjelu na Krasu.

Smrtna kosa. — Dne 19. t. m. ob 9^{1/2} uri zvečer je mirno v Gospodu zaspal, previden s sv. zakramenti č. g. Jos. Colja, župnik v Tinjanu pri Kopru.

Novi poštni ravnatelj v Ljubljani. — Za poštnega ravnatelja v Ljubljani je imenovan naš rojak g. Franc Leban, ki je bil dosedaj vodja poštnega urada v Opatiji. Častitamo!

Promocija. — Na vseničilišču v Gradcu sta bila doktorjem prava promovirana: g. Josip Levpušček, odvetniški kandidat v Gorici in g. J. Faganel iz Prvačine.

Sodnijski izpit sta napravila te dni v Trstu pri višjem deželnem sodišču c. kr. avskultanta g. Albert Komavec in Frau Posega. Sledaji je premeščen iz Gorice na Volosko.

Za „Slovensko slrotišče“: P. n. gg. Ivan Makuc, c. kr. profesor v pokoju 2 K, dr. Jos. Dermastja 30 v, J. Cristofolletti, lekarnar 1 K, Josip Kosovel 50 v, Ivan Žižmund 1 K, Ivan Winkler 30 v.

Bog vsem stotero povrni in obudi mnogo požrtovalnih dobrotnikov!

Za Alojzjevišče: Preč. g. Jos. Kosovel 7 K, preč. g. Simon Kos 5 K, preč. g. Prim. Zakrajšek 4 K, M. L. v R. 1 K, F. Ž. 2 K.

Bog povrni!

Učiteljske vesti. — Potovsalnemu učitelju v St. Mavru g. Antonu Kutinu se je dovolil dopust za eno leto, da je šel za voditelja učiteljske pripravljalnice v Tolminu. Na njegovo mesto pride g. Moric Benič iz Vedrijana, v Vedrijan pa okr. učitelj g. Ivan Jug. Službi sta se odpovedali gđ. Marija Breščak, učiteljica ženskih ročnih del za Čepovan, Vrata, Lokovec in Gorenji Lokovec in gđ. Marija Kovačič, učiteljica v Ročinju. V Ročinju pride začasno učiteljska kandidatinja gđ. Stefanija Stucin iz Cerkna. Gđ. Franciška Rjavec je dobila službo učiteljice ročnih del za Trnovo in Voglarje.

Goriški deželni zbor. — V petkovi seji goriškega deželnega zbora je bila vsprejeta resolucija, s katero se pozivlja vlada, da ugodno reši prošnje raznih občin, ki so bile v tem letu poškodovane po toči in po drugih elementarnih nesrečah. Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo pravnega odseka o predlogih glede spremembe državnozbornskega in deželnozbornskega volilnega reda na podlagi splošne, enake, tajne in direktne volilne pravice. Poročevalec je bil poslanec Grča. Na predlog posl. Bombige sta prišli pa omenjeni poročili z dnevnega reda, ker so se italijanski poslanci izgovarjali, da ne razumejo poročila, ki je spisano le v slovenskem jeziku, katero naj se prevede tudi na italijanski jezik, predno bo o tem razpravljajl dež. zbor. Nadalje je v ti seji poročal posl. Grča o prošnji slovenskega kmetijskega društva, po kateri naj se zakon za izboljšanje goveje živine na Goriškem tako spremeni, da bode slovensko kmetijsko društvo izvrševalo, kar se tiče slovenskega dela dežele, iste pose, ki so po omenjenem zakonu namenjeni c. kr. kmetijski družbi v Gorici, za celo deželo. Pravni ošek je predlagal, da se ta prošnja odstopi deželnemu odboru, ki naj izdela eventualno dotični zakonski načrt ter ga predloži svoječasnemu deželnemu zboru v odobrenje. Pri glasovanju je dobil ta predlog 9 glasov, a proti

njemu je glasovalo 9 poslancev na italijanski strani in je vsled tega propadel. Na slovenski strani sta manjkala pri glasovanju poslanci dr. Tuma in Štrekelj. Na koncu se je interpeliral posl. dr. Trejo železniško ministerstvo radi postopanja uradnikov vipavske železnice, ki so odklonili odpošiljatev blaga, ker je bil naslov adresata napisan samo v slovenskem jeziku. Posebno se je to godilo na dornberški postaji.

V sinočni seji deželnega zbora so poslanci soglasno glasovali za spremeni-
tev državnozborskega in deželnozborskega volilnega reda na podlagi splošne, enake volilne pravice. Na galerijo je prišlo več socialcev, ki so demonstrirali z živjo in eviva-klici. Vladni komisar je odgovoril na interpelacijo zaradi brezobrestnih posojil, češ, da prispeva vlada za leto 1903, 1904, 1905 z 81.180 kronami k 60.000 kronam, katere je dovolila dežela v ta namen. Do izplačila pride šele koncem leta. Potem je deželni zbor rešil celo vrsto prošenj, večinoma upokojenih učiteljev in učiteljskih vdov za podpore. Natančnejše o tej seji prihodnjic. Jutri ob 5. uri popoldne bode zopet seja.

Centralna posojilnica registrirana zadruga z omejeno zavezo v Gorici naznanja, da je uvedla v svoje poslovanje tudi posebna posojila na mesečna odplačila, katere se vračajo z obrestni vred-
tekom 5 let, in sicer v obrokih, ki znašajo za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

V Mirnu je sklican za nedeljo 26. t. m. javen shod za splošno in enako volilno pravico ob 3 1/2 uri popoldne.

Samomor. — V ponedeljek popoldne okoli jedne ure in pol je skočila v Sočo, tam blizu, kjer se steka vanjo potok Grojnice, neka gospodična. Ko je šla proti Soči, videli so jo otroci, ki so nabirali tam drva in katere je gospodična tudi v slovenskem jeziku nagovorila. Otroci so jo videli, ko je skočila v Sočo in so začeli upiti na ves glas na pomoč. Na vpitje otrok so sicer naglo prihiteli nekateri ljudje, a preostalo jim ni nič drugega, nego gledati, ako bi kje zagledali v derotih valovih narasle Soče nesrečnico, kar se jim pa ni pozečilo. Nesrečnica je pustila na obrežju čepico in dežnik, kar so vse spravili na tuk. policiji. V ponedeljek popoldne in v torek celi dan se je ugibalo po mestu, kdo bi bila ta nesrečna gospodična, a zaman. Še le proti večeru je prišel v torek na policijo g. Božidar Defranceschi iz Šturij pri Ajdovščini, ki je, ko so mu pokazali čepico in dežnik, koj spoznal, da sta bila omenjena predmeta last njegove sestre 28 let stare Pavle. G. čna Pavla Defranceschi je bila zadnji čas jako otožna. Pravila je domačim, da je bolna. V ponedeljek zjutraj pa se je odpravila po železnici v Gorico, češ, da gre h kakemu zdravniku. S popoldanskim vlakom pa se je pripeljal v Gorico tudi njen brat g. Božidar, ki je zastoj popraševal pri svojih znanih po sestri. Ko je pa čital v torek v listih, da je prejšnji dan skočila v Sočo neka gospodična, se ga je koj polotila strašna slutnja, da je bila ta gospodična najbrže njegova sestra, o čemer se je žali-bog kasneje tudi v resnici prepričal. Trupla utopljenke se niso našli.

Samomor vojaka. — V četrtek predpoludne ob 11. uri se je ustreliš v tuk. vojašnici na Travniku deseti-
nik Jožef Tramer, star 22 let in doma iz Trga na Štajerskem. Začurši strel, so

prihiteli vojaki v sobo, v kateri se je nahajal omenjeni deseti-
nik, a bil je že mrtev, kajti krogla iz puške predrla mu je prsa in srce. Ni preostalo torej drugega, nego truplo nesrečnega prenesti v mrtvaško kapelo vojaške bolnišnice. Vzrok samomora ni znan. Tramer služil je pri vojakih drugo leto, in radi so ga imeli vsi, predstojniki in tovariši.

Večerja pri voditelju okr. glavarstva, dvornemu svetniku g. grofu Attems. — V torek zvečer so bili povabljeni vsi deželni poslanci na večerjo pri dvornem svetniku in voditelju okr. glavarstva g. grofu Attems.

Veselica, ki jo je priredilo „Slov.-kat.-izobraževalno društvo v Kamniah“ zadajo nedeljo pri Rebku, se je obnesla v splošno zadovoljnost. Udeležba je bila navzlic jako slabemu vremenu prav obilna. Vse točke vspevajo so se izvršile dobro. Obilo smeja je izvalil šaljiv prizor: „Pred sodnikom“, a tudi šalo-igra „Zamujeni vlak“ se je dobro igrala. Seveda je vpoštovati, da so bili na odru le domači kmečki fantje, ki bodo, ko se odra bolj privadijo, vedno boljše igrali. A kot kmečki diletanti, začetniki, so dovolj častno rešili svojo nalogo. Naravnost pohvalno pa se je treba izraziti glede petja, a na svoj tamburaški zbor so Kamenjci lahko kar ponosni, še bolj pa tamburaši sami, kajti po pravici si morajo biti v svesti, da bi si delali čast, kjerkoli bi nastopili. Petje in tamburanje je spretno vodil g. kaplan Vinko Vodopivec, ki je bil sploh duša cele veselice. Slišali smo tudi njegovo lastno novo skladbo za tamburaški zbor „Na bregu Vipave“, katero so poslušalci sprejeli z velikim odobravanjem. — Ta veselica pri Rebku je pokazala, kaj naredi požrtvovalnost in trud. Take veselice, kjer priprosti kmečki fantje nastopajo kot pevci in tamburaši, kot igralci in deklamatorji, služijo v povzdigo omike, izobrazbe in narodne zavesti, in od katerih imajo prireditelji sami in udeležniki užitek in korist. Take veselice so res narodne veselice, ne pa one, pri katerih je glavni namen in glavna točka javni ples, ki služi le v podivjanje in posurovljenje ljudstva. Nekdo je rekel, da prirejevati plesne zna-lahko vsaka šema, a takih veselice pa ne more prirediti vsaka šema. In res, za take veselice je treba truda in požrtvovalnosti. Zato je treba kamenskim fantom čestitati, da se tako trudijo za svojo izobrazbo, da so tako dovezni za pravo omiko in pravo narodno delo. Drugod pa bi bilo želeli, da bi jih posnemali.

Udeležniki.

Na Lokvah je umrla po 14-mesečni bolezni kmetica Ana Kogoj. Skoro vsi Lokvarji so jo spremljali k zadnjemu počitku; pevci „Podpornega društva“ pa so ji zapeli tri žalostinke: pred hišo žalosti „Človek, glej dognanje svoje“, v cerkvi „Blagor mu, ki se spočije“ in ob grobu „Jamica tiha“. — N. p. v m.!

Nova uredba nedeljskega počitka. — V izvršitev zakonske novele od 15. julija 1905 drž. zak. št. 125, je c. kr. namestništvo izdalo novo naredbu z dne 13. t. m., ter istočasno razveljavilo razglas od 25. januarja 1905, dež. zak. št. 6, glede izjem od nedeljskega počitka v raznih obrti. Omenjena naredba ima za Gorico v obče nastopne spremembe:

Brivci bodo smeli delati od 7. zjutraj pa do 3. ure popoldne, izvzemši meseca juli in avgust, ko prične nedeljski počitek, o poludne.

V pekarijah, v katerih se peče kruh, je dovoljeno delo do 7. ure zjutraj in od 10. ure zvečer naprej, prodajalnice kruha pa bodo smele biti odprte celi dan.

Sladčičarjem je dovoljeno delo do 7. ure zjutraj in pa od 10. ure zvečer naprej, in sicer le za tako vrsto peciva, ki bi se inače pokvarilo. Prodajalnice pa bodo smele biti odprte celi dan.

Mesariji, prodajalci divjačine in mesarji konjskega mesa bodo smeli prodajati omenjeno blago od 7. ure predp.-ludne pa do 10. V drugih krajih bodo smeli prodajati omenjene reči od 8. ure zjutraj do poldan in od 5. ure popoldne pa do 7., a slednje le v dobi od 1. oktobra pa do konca marca.

Mleko se bode smelo prodajati celi dan.

Kostanj se bode smel peči celi dan.

Prodajalnice jestvin bodo smele biti odprte od 7. ure zjutraj pa do 10., izvzemši julija meseca in avgusta, ko bodo morale biti zaprte celi dan. V vseh drugih krajih pa bodo smele biti prodajalnice jestvin odprte od 7. ure zjutraj pa do 11. in poleg tega še popoldne, in sicer od 1. oktobra pa do konca marca od 5. do 7. ure zvečer, in od 1. aprila pa do konca septembra od 6. pa do 8. ure zvečer.

Vsi drugi obrtniki bodo smeli v Gorici izvrševati ob nedeljah svojo obrt najdalje po 4 ure, in sicer ne čez popoldne. V mesecih juli in avgust pa ne bodo smeli nič delati. V drugih krajih bodo smeli izvrševati obrtniki svojo obrt najdalje 6 ur, in sicer k večjem dojedne ure popoldne, a pomočnike bodo smeli pri tem delu rabiti le 4 uri.

V trgovskih pisarnah bo delo dovoljeno od 9. ure do 11., a vsak tak uradnik bo imel pravico biti popolnoma prost vsako drugo nedeljo. Tudi za te uradnike velja bode za meseca juli in avgust celodnevni počitek.

Narodna čitalnica v Cerknem vabi k dramatični predstavi, katero priredi v nedeljo, dne 26. novembra 1905 v dvorani „Gospodarskega Doma“. — I. „Dobrodošli! Kdaj pojedete domu?“ v seloigra v enem dejanju. II. „Ne kliči vrata!“ šaloigra v enem dejanju s petjem. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži od I. do IV vrste 60 vin., nadaljni sedeži 40 vin., stojšča 30 vin. Med presledkom sodeluje pevski zbor.

Deček padel v ogenj. — Minuli teden se je zgodila v Št. Petru pri Gorici velika nesreča. Ko se je podala namreč mati štiri in pol-letnega dečka Ivana Šerligoja v mesto po moko za kruh, splezal se je mali Ivan na ognjišče ter se prekucnil v ogenj. Na vplje nesrečnega otroka in njegovih bratcev so prihiteli sosede ter potegnili gorečega dečka v strašnem stanju iz ognja. Pre-nesli so ga v tukajšnjo žensko bolnišnico, kjer je umrl.

Davčni oddelek tuk. c. kr. okrajnega glavarstva javlja, da volilci lahko pregledajo imenike oseb, imajočih pravo-
vico udeležiti se nadomestnih volitev v cenilno komisijo za osebno dohodnino na mesto udov in namestnikov, kateri izstopijo glasom § 189. zakona od 25. oktobra 1896 (drž. z. št. 230) koncem leta 1905, v prostorih davčnega oddelka tuk. c. kr. okrajnega glavarstva (Via dei Cappuccini št. 16 I. nadstr. soba št. 6) skozi 8 dni, začenši od 20. novembra t. l., ter da se lahko vložijo morebitne prizive v smislu § 184. omenjenega zakona v teku nadaljnjih osmih dni po preteku gornjega roka pri prej ome-njenem davčnem oddelku.

Vreme. — Vreme imamo skrajno neugodno. Že več dni zaporedoma pada dež po noči in po dnevu. O raznih stranij prihajajo poročila o velikih povodnjih. V Trstu so imeli v sredo zvečer hud nali in padala je vmes tudi toča.

Poplave na Krausjem. — Vsled neprestanega deževja je voda poplavlila ljubljansko barje in tudi Planinsko dolino, ki je podobna velikemu jezeru. Od 1. 1878. že ni bilo tolike povodnji.

Shod zaupnikov katoliško-narodne stranke na Kranjskem se bo vršil dne 27. t. m. v Ljubljani. Na shodu bodo poročali poslanci o delovanju stranke v zadnji triletni dobi. O tej priliki se bo volil nov načelnik in novo vodstvo stranke za prihodnja tri leta.

Novo okrajno glavarstvo. — Z najvišjim odlokom od 10. t. m. je ustanovljeno v Krku okrajno glavarstvo. Novo okrajno glavarstvo bo izločeno iz političnega okraja lošinjskega.

Listnica. — Upravištvu je poslal nekdo 17. nov. t. l. iz Biljane znesek 3 K po poštni nakaznici in sicer brez podpisa. Enako je poslal nekdo iz Gr-garja dne 19. t. m. 3 K brez podpisa. Upravištvu prosi pošiljalca, da se oglasi.

Nesreče. — Dne 9. t. m. je zadela ladja „Aluta“ v reki Donavi na drugo plovo. Štiri osebe so povlekli mrtve iz vode, pet oseb pa je izginilo. — Rudokopnika Michuro na Moravskem je zasula cgljeva gruča. — V Neščankaji na Ruskem se je nova petnastopna liša podrla in pokopala na stolne delavcev. — Na Ogerskem sta trčila dva vlaka skupaj. Trije uslužbenci so mrtvi. — Ribiška ladja „Gambeta“ je utonila z vso posadko 24 mož. — Grofa Szche-ny-ju je zgorelo za 400.000 K žita. — Na Dunaju je delavec Trucky na železnici kopal jamo, ko je že iskopal za 1 meter, — ga je zadela kap in ostal v jami mrtev.

Izredno srečna mati je bila pokojna Marijana Kolišek, ki je umrla 23. junija v Brnu pri svojem najstarejšem sinu dr. Frančišku Kolišek, konzist. svet-niku in mestnem župniku. Dne 24. junija popoldne ob 2. uri je bilo njeno truplo v stolnici slovesno blagoslovljeno, potem prepeljano v Protivanovo ob Boskoviču. Tu je bila ob navzočnosti mnogih duhovnov in številnega ljudstva pokopana. Imela je 6 sinov duhovnov. Ko je najmlajši pel novo mašo, poslal jej je presvetli cesar čestitno pismo in letos pa papež svetinjo. Počivaj zlata duša v miru pri evharističnem Bogu. Njemu je posvetila v službo 6 sinov-duhovnov; preminola je v njega osmini. Na Kranjskem so bili pač čveteri bratje duhov-niki: Lebonovi iz Strohinja in Riharjevi iz Polhovega Gradca. A da je iz ene

(Dalje na 4. strani.)

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolače v sobi, je torej najlaže pre-baven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najbolj-šem okusu izredno poceni.

Pripravi samo s hladno vodo

Ivan Hoff

in s levo varstveno znamko

Zavojito 1/4 kg 90 vinarjev

1/2 50

Dobiva se povsod.

Novoporočencem-novicem

priporoča „Krojaška zadruga“ v Gorici

svojo bogato zalogo: Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, namizni prti in serviete, brisalke, žepne rute, cvilih, žima in volna v dlaki za madrace, odeje, koce, šivane kuverte, perje za postelje, preproge in zavese itd. itd.

Blago izvrstno.

Cene prav nizke in stalne.

družine 6 duhovnikov, to je jako redek slučaj, vreden da ga zabeleži. „Danica“ z zlatimi črkami; zlasti, ker se je primeril v slovanski družini.

Desetletni pijani morilec. — V Piranu so našli ustreljeno 4-letno Marijo Cendak. Ustrelil jo je v pijanosti z očetovim revolverjem njen 10-letni bratec.

Društvo sv. Jeronima v Zagrebu je izdalo za leto 1905 sledeče knjige: 1. Danica. Koledar i letopis društva sv. Jeronimskega za prostu godinu 1906. Cena 40 vin. 2. Ivan pl. Radić: Voće i njegova upotreba. Cena 1 K 50 vin. 3. N. Lockyer: Astronomija ili Nauka o zvezdama. Preveo dr. Milan Šenoa. Cena 40 vin. 4. Dobar je Bog. pripovest, napisao Stjepan Graković. Cena 50 vin. 5. Ruske narodne pripovijetke, preveo M. Divković. Cena 50 vin.

Nečloveška mati. — V Hebu je mati delavca Neuderta privezala svoji 9-letni hčerki kamen okoli vratu ter jo pahnila v vodo. Obsojena je bila na smrt.

Grozni viharji so bili v Južni Dalmaciji. Med Kotorjem, Teodom in Castel nuovo je oviran promet. Pri Trintu je udarila strela v stotnijo vežbajočih vojaških novincev artiljeristov. Ranjen je bil častniški namestnik in dvanajst artiljeristov. Potopili sta se dve italijanski barki, ki sta vozili vino. Utonili so štirje mornarji, štiri so pa rešili.

Za 500.000 kron ponarejenih bankovcev. — Madjarskemu listu „Budapesti Hirlap“ poročajo iz Debrecina, da je bilo tam aretiranih 75 oseb zaradi ponarejanja bankovcev in razdavanja istih. Te osebe so baje priznale, da je bilo do sedaj v promet spravljeno 500.000 kron ponarejenih bankovcev po 50 kron.

Za kratek čas.

Nov pregovor. Mož — beseda! Žena — besednjak.

Klepetulja. — — Meni je gospa K. tudi celo zgodbo pripovedovala; pa sem morala slovesno obljubiti, da proti nikomur ne ohrnem besedice. — „Da, to zahteva vsakokrat, da more čisto sama nadalje raznašati.“

Modro. Vprav brezmiselno je, razburjati se radi tega, ako kdo koga imenuje lažnjivca. Ako je kdo v resnici, potem vé tako kot tako, ako ni, je pa oni drugi.

Prijetna ovira. Gospa: „Devdeset let ste že stari! In še nikdar niste bili bolni?“ — Kmet: „Ni bilo mogoče, gospa; nismo imeli nobenega zdravnika v našem kraju.“

Vprašanje in odgovor. — Žena (pri odvetniku): „Za eno samo vprašanje gotovo nič ne računite?“ — Odvetnik: „Nikakor ne, mati, samo za odgovor.“

Nepotrebno delo. Gospa: „Jelica, vi pa kar nič več ne snazite suknj in hlač naših otrok.“ Služabnica: „Čemu pač, gospa? Gospod jih vendar pretepe.“

Lepi medeni tedni. „Ali je mladi poročenec zelo srečen — s se svojo bogato ženo?“ — „Presrečen; povem vam, v medenih tednih ni delal drugega, kakor celi dan denar prešteval!“

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Ceylon . . .	K 29½—	do 300—
„ Portorico . . .	260—	280—
„ Santos . . .	210—	230—
Slakdor . . .	76—	80—
Otrobi debele . . .	12—	14—
„ drobne . . .	12—	13—
Petrolij v sodu . . .	42—	43—
„ zaboju . . .	13—	13 50

Moka ogerska:

št. 0 K 29 80 št. 1 K 28 60 št. 2 K 27 40.
„ 3 „ 26 20, „ 4 „ 25 40, „ 5 „ 23 80
št. 6 K 22 40.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejno razstavo na Dunaju l. 1898. n v Gorici na razstavi l. 1900 z zlato svetiljo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva tudi najfinejšega, za nove maše in godove kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočam se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi na, uljudneje.

Najzanesljiveje izvrševanje pleskarstva (slikarstva)

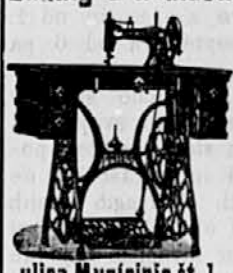
kakor izvrševanje napisov, slikanje sob in sploh vseh v to stroko spadajočih del izvršuje

Jos. Makovec

v Gorici, ulica Morelli št. 9

Specijalist v imitaciji na lesovju.

Saunig & Dekleva



ulica Municipio št. 1.
Gorica.

Velika tovarniška zaloga šivalnih strojev kakor za šivilje, krojače, čevljarje, in tudi za umetno vezanje (rekamiranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška dvookolosa „Helical Premier“ in slavnorezni stroji, samokresi in razne puške, lastna meh. popravilnica. Glavno zastopstvo za Primorsko: Centrifug „Westfalia“.

And. Fajt,

pek. izvedenec Gorica
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, kakor sa nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po umerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Jak. Suligoj

urav. c. hr. drž. železnice
Gospiska ulica št. 25



Priporočam svojo zalogo raznovrstnih žepnih in stenskih nihalnih urn z donečim glasom za gostilne, kavarne, dvorane itd. po jako nizkih cenah. Vsako popravo izvrši hitro, dobro in po ceni. Za vsako uro 1-letna garancija. Cenike razpošilja brezplačno.

Nadalje priporočam šivalne stroje najbolje vrste po tovarniških cenah, a ne kakor posredovalci.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gospiska ulica št. 25

priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon. Portoriko itd. Oljje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Slakdor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

„Centralna posojilnica“

registrirana zadruga, Gorica, ul. Vetturini 9

Posojuje svojim članom od 1. nov. t. l. na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Priden in pošten mladenič

lepega zadržanja z dobrimi spričevali šče službe kot sluga pri kaki trgovini ali v kakem zavodu. — Več pove upravn. rništvo „Primorskega Lista“.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice s znamko sv. Antona Padovanskega.



(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da ngine v kratkem času omočica in šivotna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje jé.

Cena steklenici 60 vin.



Teod. Slabanja

zlatar, ulica Morelli št. 13.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se daje na znanje, da se prodajajo cerkv. posode po znižanih cenah. Izdeluje se vsakovrstne predmete iz srebra, alapke in medij po najnovejših vzorcih. Popravljajo se uže obrabljene cerkv. priprave, posrebrni in pozlačni se z ognjem. Sprejemajo se tudi vsakovrstna dela v zlacenju, v izrezljanju posamnik črk in monogramov itd. Ilustrovan cenik na zahtevo brezplačno. Zaboji poštnine prosti.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporočam stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Vik. Toffoli

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev.

v Gorici

v Teatro

20

Jedilno . . . kr. 32

„ fino . . . 36

„ fineje . . . 40

„ bolje . . . 44

dalmatinsko . . . 48

istrjansko . . . 56

Corfa . . . kr. 56

Bari . . . 60

Lucca . . . 70

Nizza . . . 80

Najfineje . . . gl. 1

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbnikstvom.